

An Roinn Tithíochta,
Pleanála agus Rialtais Áitiúil
Department of Housing,
Planning and Local Government

FAIGHIMIS RÉIDH Le Plaiisteach

**BARR-
LEIDEANNA**
DO SCOILEANNA

- 02 Cén fáth ar chóir do scoileanna a bheith saor ó phlaisteach?
- 03 Rudaí le cur san áireamh roimh tús a chur le d'fheachtas
- 03 Roghanna malartacha ar earraí aonúsáide
- 04 Buidéil uisce mar chuid de Chlár na mBéilí Scoile
- 05 Cás-staidéar
- 05 Roinnt nótaí eile
- 06 D'fheachtas a bhunú & Teimpléad don Phlean Gníomhaíochta

De réir a chéile, tá níos mó agus níos mó scoileanna ag tabhairt faoin dúshlán chun earraí plaisteacha aonúsáide a laghdú nó a dhíothú...

Sa leabhrán seo, gheobhaidh tú eolas faoi conas feachtas a chur ar bun i do scoil féin chun bheith saor ó phlaisteach agus chun an méid a n-úsáidtear earraí aonúsáide a laghdú.

CÉN FÁTH AR CHÓIR DO SCOILEANNA A BHEITH SAOR Ó PHLAISTEACH?

Tá breis is 900,000 dalta lánaimseartha bunscoile agus meánscoile ar fud na hÉireann - sin beagnach 20% de na daoine go léir sa tír.

Tá scoileanna i gcoirlár gach uile phobal agus is féidir leo dul i bhfeidhm go mór ar chúrsaí. Dá nglacadh gach uile scoil le cleachtais atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de, agus dá bhfaighidís réidh le hearraí plaisteacha aonúsáide, bheadh tionchar ollmhór aige sin ar ár sochaí agus ar an méid plaistigh a úsáidtear in Éirinn. Tá ról tábhachtach ag scoileanna chun oideachas a chur ar dhaltáí faoin tionchar a bhíonn acusan féin ar an bpláinéad agus faoi conas cultúr den choinsiasacht agus den dea-chleachtas comhshaoil a chothú a fhanfaidh leo agus iad fásta aníos.

Is fearr i gcónaí an Laghdú agus an Athúsáid ná an Athchúrsáil! Is minic a leagtar béim ar an ngá atá le breis athchúrsála mar chuid riachtanach don inbhuanaitheacht a bhaint amach. Mar sin féin, teastaíonn go leor fuinnimh chun rudaí a athchúrsáil agus ní próiseas foirfe atá i gceist. Rud atá i bhfad níos tábhachtaí ná sin ná go laghdófar an dramhail iomlán i dtosach, trí níos lú earraí a úsáid, agus trí tháirgí a athúsáid a oiread agus is féidir. Mar shampla, is cosúil gur céim sa treo ceart é cupán caife inmhúirínithe agus indiúscartha a úsáid ach fós féin teastaíonn a lán acmhainní nádúrtha a úsáid chun é sin a dhéanamh chomh maith, an talamh agus an t-uisce, mar shampla, agus cuireann sé le cultúr na haonúsáide, agus is annamh go ndéantar na cupáin seo a dhiúscairt mar is ceart. Is rogha i bhfad níos fearr é cupán ath-ínúsáidte a úsáid, ó thaobh na hinbhuanaitheachta de.

Ní amháin an plaisteach atá faoi chaibidil leis seo...

Tá an plaisteach le fáil i ngach uile áit ach fós féin is ábhar an-luachmhar agus ilúsáide é. Mar sin féin, ba chóir a choimeád in aigne gurb é an fhadhb is mó ná ár . Is acmhainní teoranta iad na hacmhainní a úsáidimid chun ár gcuid earraí go léir a tháirgeadh, agus bíonn tionchar comhshaoil i gcónaí i gceist leis an táirgeadh earraí. Mar shampla, scriostar gnáthóga nádúrtha mar gheall ar an mianadóireacht miotal chun cannaí deochanna a dhéanamh, agus úsáidtear acmhainní luachmhara chuige, agus teastaíonn acmhainní talún agus uisce ó olltáirgeadh cupán agus sceanra inmhúirínithe chun an t-ábhar plandaí bunaidh a fhás, agus chomh maith leis sin, má chríochnaíonn rudaí inmhúirínithe sa ghnáthbhosca bruscair nó sa bhosca bruscair athchúrsála trí thimpiste, beidh siad ann go deo na ndeoir! Ní mór na táirgí seo a chur i gcóras múirín aeróbach ionas go mbrisfear síos i gceart iad. Is í an teachtaireacht is tábhachtaí, ar ndóigh ná gur féidir linn an tionchar seo a laghdú go mór trí níos lú dramhaíola in aon fhoirm a tháirgeadh, cé go mbeidh tionchar againn i gcónaí ar an domhan nádúrtha. Díúltaigh an úsáid aonuaire, bíodh luach againn arís ar an sealúchas!

RUDAÍ LE CUR SAN ÁIREAMH ROIMH TÚS A CHUR LE D'FHEACHTAS

Pleanáil – déan éan cinneadh ar cad í do sprioc, cad iad na bearta gur gá a dhéanamh chun í a bhaint amach, agus socraigh ar fhráma ama atá réadúil. Socraigh spriocanna rialta inchainníochtúla ionas gur féidir leat an dul chun cinn atá déanta agat a thomhas agus d'inspreagadh a chothú.

Feasacht – múscail an fheasacht faoin bhfeachtas agus aimsigh an oiread duine agus is féidir le bheith páirteach chun é a chur i bhfeidhm - déan cinnte go bhfuil a fhios ag daoine cén fáth go bhfuil an scoil ag fáil réidh leis an bplaisteach, go dtuigean siad na himpleachtaí diúltacha don chomhshaoil agus don tsláinte a bhaineann leis, agus na buntáistí a bhaineann leis an úsáid laghdaithe, dúinn féin mar dhaoine aonair agus don phobal domhanda, chomh maith le bealaí inar féidir le daoine an méid a n-úsáideann siad an plaisteach, iad féin, a laghdú. Cén fáth nach mbaileofaí na buidéal phlaisteacha go léir a úsáidtear in aghaidh na seachtaine agus taispeántas a dhéanamh díobh, ionas gur féidir le daltaí agus le baill foirne an méid dramhaíola a tháirgtear a fheiceáil?

An Fhoireann – is minic a bhíonn sé éasca leanaí agus daoine óga a spreagadh i dtreo cleachtas inbhuanaithe agus bíonn siad an-tógtha le saincheistean comhshaoil. Is féidir leis a bheith níos dúshlánaí iompar daoine fásta a athrú, mar go mbíonn a nósanna agus roghanna seanbhunaithe féin acu. D'fhéadfadh an fhoireann teagaisc a bheith

faoi bhrú freisin mar gheall ar an ualach oibre agus an bhainistíocht ar chlár sheach-churaclaim, agus mar gheall ar thosaíochtaí agus suimeanna eile atá acu. Mar sin féin, tá sé an-tábhachtach don fhoireann a bheith ina heiseamláir agus go dtacódh sí le haon fheachtas comhshaoil sa scoil. Is dóchála go bhfeicfear torthaí dearfacha agus go bhfaighfear tacaíocht trí dhearcadh dearfach a bheith agat seachas trí chóras nua a bhrú ar bhaill foirne neamhthoilteanacha a d'fhéadfadh breathnú air mar rud breise ar a n-ualach oibre nó mar mhíchaoithiúlacht.

Am – cosúil le haon athrú, beidh roinnt fadhbanna agus constaicí féideartha le sárú agus an scoil ag fáil réidh leis an bplaisteach. Ná bí ag súil le spriocanna a bhaint amach thar oíche ach socraigh fráma ama réadúil agus mion-spriocanna le baint amach ar an mbealach.

Bonneagar – déan machnamh ar na hathruithe a d'fhéadfadh a bheith riachtanach do bhonneagar na scoile chun an t-aistriú go scoil saor ó phlaisteach a éascú. Mar shampla, an bhfuil scairdeáin uisce nó sconnaí uisce óil sa scoil chun buidéal a athlínadh?

Costas – d'fhéadfadh go mbeadh costas tosaigh i gceist chun a bheith saor ó phlaisteach, ach is garr go bhfaighfear luach na infheistíochta. Féach cad iad na deontais atá ar fáil nó ar roghanna maoinithe eile chun scairdeáin uisce a chur i do scoil, nó chun buidéal ath-inúsáidte le lógó na scoile a dhearadh. Eagraigh ócáid tiomsaithe airgid, leithéidí díolacháin ciste nó lá gan éide scoile.

ROGHANNA MALARTACHA AR EARRAÍ AONÚSAÍDE

Buidéil phlaisteacha – fáil réidh le buidéal aonúsáide agus faigh buidéal ath-inúsáidte ina n-ionad, déan do thaighde féin ar an gcineál buidéal is fearr duitse: molaimid an chruach dhosmálta nó an t-alúmanam seachas an plaisteach cruach. Maireann an chruach dhosmálta agus coinníonn sé deochanna blasta agus úr, ach tá an t-alúmanam níos éadroime le hiompar agus níos saoire le ceannach. An bhfuil sconnaí nó foinsí uisce inrochtana sa scoil inar féidir le daltaí iad a athlínadh? Spreag tuismitheoirí sunna i mbuidéil phlaisteacha nó i gcartáin le soip a mhalartú le scuais chaolaithe. Bainfidh roinnt daoine úsáid as an mbuidéal aonúsáide céanna arís agus arís eile, ach ó thaobh na sláinte de ní mholtar é sin mar go ndíghrádaíonn an plaisteach agus is féidir ceimiceáin dhíobhálacha a scaoileadh isteach in uisce óil.

Soip – ó bhí Aibreán 2019 ann tá cosc dlíthiúil ar scoileanna plaistigh aonúsáide a cheannach, mar shampla soip. Is féidir daltaí a spreagadh arís soip a sheachaint trí bhuidéal ath-

inúsáidte a úsáid seachas cartán nua sú a thabhairt leo gach lá. Tá soip déanta as miotail, bambú agus páipéir ar fáil go forleathan anois mar rogha ar shoip phlaisteacha.

Scannán cumhdaithe – ní féidir plaistigh bhoga amháil scannán cumhdaithe, paicéid bhrioscán agus cumhdaigh a athchúrsáil faoi láthair. I measc na roghanna eile ar scannán cumhdaithe tá clúdaigh céireach beach ar féidir iad a shruthlú agus a athúsáid. Ní mholaimid scragall stáin mar rogha mar go gcruthaíonn sé seo níos mó dramhaíola. Is féidir boscaí lóin ath-inúsáidte ardchaighdeán a cheannach a bhfuil cruthanna agus méideanna éagsúla acu, agus laghdaítear an gá atá le scannán cumhdaithe dá bharr.

Pacáistí bia – féadfar gurb é seo an cineál de phlaisteach aonúsáide is deacra a smachtú toisc go mbíonn a lán táirgí bia réamhphacáistithe, agus toisc go mbraitheann sé go mór ar cad a chuireann tuismitheoirí i mboscaí lóin a leanáil. Is iad na pointí gur cheart béim a chur orthu ná: gur féidir

lón sláintiúil, mar shampla ceapaire agus píosa torthaí, a thabhairt gan aon ghá a bheith ann leis an bpacáistíú plaisteach. Bíonn go leor bianna réamhphacáistithe mionphróiseáilte agus méid ard salainn nó siúcra iontu. Tá iógart i bpotáil in-athchúrsáilte níos fearr ná iógart i bhfeadáin phlaisteacha, ar ghá iad a chur sa dramhaíl ghinearálta - agus tá sé níos fearr fiú pota ath-inúsáidte a athlónadh as coimeádán mór iógairt. Féadfar go mbeadh sé ina údar spreagtha do thuismitheoirí an méid pacáistithe a chuireann siad sna boscaí lóin a laghdú má chuirtear an dramhaíl phacáistithe nach féidir a athchúrsáil a sheoladh abhaile. Más siopa áitiúil nó ag lónadóir in-scoile a chuireann an lón ar fáil, labhair leis nó léi faoin laghdú pacáistithe, nó athraigh go sceana agus gréithe in-athúsáidte in ionad an phlaistigh. D'fhéadfadh drogall a bheith ar roinnt gnólachtaí beaga chun cuidiú leis an aistriú go hearraí saor ó dhramhaíl a dhéanamh nó chun an méid a úsáidtear earraí aonuaire, ar dtús. D'fhéadfaidís a bheith buartha faoin féidearthacht go mbeidh orthu a gcórais agus na próisis atá seanbhunaithe a athrú, nó d'fhéadfadh imní a bheith orthu faoi chostais nó faoi phrótacail sláinteachais. Tacaigh leo leis an aistriú seo a dhéanamh trí thaighde a dhéanamh ar roghanna eile, ar choigiltis fhadéarmacha agus trí aird a tharraingt ar imní na ndaltaí maidir leis an gcomhshaoil.

Acmhainní – Bí feasach ar na hacmhainní atá á n-úsáid agat sa rang, tá níos mó agus níos mó táirgí neamh-inbhuanaithe ar nós criáin phlaisteacha “casadh” le feiceáil i leabharliostaí scoile, lena gcuirtear leis an dramhaíl phlaisteach gan ghá. Roghnaigh pinn luaidhe ildaite nó criáin den seandéanamh ina n-ionad.

Balúin – is fachtóir mór iad balúin maidir leis an mbruscar plaisteach. Ag deireadh, is mar bhruscar ar thalamh nó níos minice ná sin, san fharraige, a chríochnaíonn gach uile bhalún a scaoiltear, bíodh sé sin d'aon ghnó ag searmanas bronnata nó ag ceiliúradh eile, nó trí thimpiste. Tá an plaisteach sa bhalún agus sa téad nó sa ribín atá ceangailte leis contúirteach don fhiadhúlra agus d'ainmhithe ar féidir leo a bheith curtha i bhfostú, i dtacht nó fiú bás a fháil má itheann siad é. Ná scaoil balúin ag imeachtaí scoile! Tá go leor roghanna eile ann chun ceiliúradh a dhéanamh ar ócáid speisialta - lena n-áirítear boilgeoga, eitleoga, crainn a chur nó a mhaisiú le stiallbhratacha, le bratacha nó le sraoilleáin.

Gealra – is minic go ndéantar dearmad ar ghealra mar fhoinsé thruaillithe phlaistigh, ach téann na blúirí beaga plaistigh síos ár ndoirtíl agus amach inár n-aigéin, áit a n-itheann éisc agus inveirteabraigh mhuirí iad agus áit a n-imríonn siad tionchar mór díobhálach ar bhiashlabhraí na mara. Tá gealra in-bhithmhílte atá déanta as ceallalós plandaí ar fáil ach bíodh a fhios agat nach mbíonn sé seo saor ó phlaisteach i gcónaí.

Leabhair a chlúdach – clúdaíonn go leor tuismitheoirí leabhair scoile i gclúdach plaisteach chun iad a chosaint i rith na bliana. Nach bhféadfá iad a spreagadh chun an páipéar beartáin a úsáid ina ionad sin, nó fiú cumhdach plaisteach a athúsáid? Mar sin féin, ná dearmad, go mbíonn comhábhar plaisteach cumaiscche ag páipéir ghealracha, mhiotalacha nó lannaithe nach féidir é a athchúrsáil.

BUIDÉIL UISCE MAR CHUID DE CHLÁR NA MBÉILÍ SCOILE

Is féidir leis a bheith deacra go speisialta do scoileanna DEIS nó do scoileanna a fhaigheann lón agus buidéal uisce réamhphacáilte mar chuid de Chlár na mBéilí Scoile an dramhaíl plaistigh a laghdú, ach tá sé ag éirí níos coitianta scagairí uisce a shuiteáil mar mhalairt ar bhuidéil aonúsáide i scoileanna. Braitheann sé cad é an beart is fearr go mór ar na riachtanais agus ar theorainneacha acmhainní atá ag na scoileanna ar leith. Mar shampla, má tá sconnáil uisce óil i ngach seomra ranga, b'fhéidir nach gá ach buidéal ath-inúsáidte a chur ar fáil agus deireadh a chur leis an soláthar de na buidéil aonúsáide. B'fhéidir go mbeadh sé níos fearr do scoileanna nó do mheánscoileanna móra scairdeáin óil nó córas scagacháin uisce a shuiteáil.

Ag labhairt le do sholáthraí lónadóireachta

Tá go leor de na soláthraithe lón scoile sásta an t-aistriú chuig buidéal ath-inúsáidte a éascú, agus tá roinnt lónadóirí ag obair i gcomhpháirtíocht le cuideachtaí scagacháin uisce chun córais scagacháin nó dáileoirí a sholáthar do scoileanna. Téigh i dteagmháil le do sholáthraí féin chun na roghanna a phlé leis.

Ag labhairt le do Bhord Bainistíochta

Labhair le do Bhord Bainistíochta agus d'eolas bailithe agat roimh ré agus leis an togra leagtha amach go soiléir. Déan na coigiltis fhadéarmacha agus an tionchar comhshaoil a bhaineann leis an athrú ó bhuidéil aonúsáide a ríomh agus bain úsáid as an eolas sin chun do chás a chur faoi bhráid an Bhoird Bhainistíochta. D'fhéadfadh sé go mbeadh an Bord Bainistíochta in ann an costas go léir a mhaoiniú, nó cuid de a mhaoiniú agus an chuid eile a bhailiú trí dheontais nó trí imeachtaí tiomsaithe airgid sa phobal a réachtáil.

Deontais

Bíonn **Deontas um Chosc ar Dhramhaíl** ar fáil ó go leor údarais áitiúla ar féidir leat iarratas a dhéanamh air chun cuid den chostas a bhaineann le scairdeáin uisce a chlúdach. Braitheann an méid maoinithe a bhíonn ar fáil ar an údarás áitiúil atá i gceist, téigh i dteagmháil leis an údarás áitiúil i do cheantar féin chun fáil amach an bhfuil deontas ar fáil acu agus cad iad na

riachtanais atá i gceist - d'fhéadfadh go mbeadh an scoil in ann iarratas a dhéanamh nó b'fhéidir go mbeadh gá leis go ndéanadh Oifigeach Feasachta Comhshaoil an údarais áitiúil an aighneacht thar ceann na scoile. De ghnáth, bíonn spriocdhátaí luath go leor sa bhliain féilire.

Féadfaidh údarais áitiúla deontais a thairiscint freisin faoi **Chiste Gníomhaíochta Comhshaoil Comhphobail** chun tacú le tionscadail inbhuanaitheachta chomhoibríocha idir údarais áitiúla agus scoileanna nó grúpaí pobail. D'fhéadfadh scéimeanna deontais náisiúnta nó áitiúla eile a bheith ar fáil, agus d'fhéadfá iarratas a dhéanamh orthu le tacaíocht ó ghrúpaí pobail ar nós Bailte Slachtmhara.

In 2018, ba í Scoil Chuimsitheach na Páirce Nua sa Charraig Dhubh, Co. Bhaile Átha Cliath an chéad scoil in Éirinn a d'éirigh léi a bheith saor ó phlaisteach.

Dar leis an scoil, is a bhuíochas le feachtas a bhí stiúrtha go príomha ag daltaí idirbhliana lán díograis ar éirigh chomh maith sin leis an tionscnamh. Rinne siad na roghanna eile seachas plaisteach aonúsáide a fhiosrú agus phléigh siad an feachtas leis an mbord bainistíochta agus lena soláthraí lónadóireachta, chun cosc a chur le hearraí plaisteacha aonúsáide i gceaintín na scoile. Rinne siad teagmháil freisin le siopaí áitiúla sa cheantar chun a dtacaíocht a lorg. Rinne siad a mbuidéil chruaiche dhosmálta a dhearadh agus a fhoinsiú a raibh "Plastic Outta the Park" greanta orthu, agus cuireadh iad leis an liosta leabhar mar threalamh éigeantach do na daltaí nua sa chéad bhliana. Tarraingíodh na meán orthu freisin trí dhul i dteagmháil le stáisiúin raidió agus teilifíse áitiúla agus trí sheoladh mór a reáchtáil don fheachtas inar tugadh cuireadh do bhaill ENRanna comhshaoil, do pholaiteoirí áitiúla agus do chomhaltaí na comhairle.

PLASTIC FREE
NEWPARK

ROINNT NÓTAÍ EILE...

Achainí a dhéanamh – Is cuid thábhachtach den iarracht a chun earraí plaisteacha aonúsáide a laghdú é achainí a dhéanamh. Scríobh chuig do Theachtaí Dála, d'Fheisirí Eorpacha, agus do chomhairleoirí áitiúla chun tacaíocht don fheachtas in aghaidh aonúsáide a lorg, agus chun polaiteoirí a choinneáil freagrach as an ngníomhú ar na saincheisteanna seo don tsochaí i gcoitinne.

An abhcóideacht óige – Ó 2018 i leith, tá méadú ollmhór tagtha ar an abhcóideacht óige don chomhshaoil. Gan aon amhras, is a bhuíochas le tionchar an déagóra Greta Thunberg ón tSualainn cuid mhór de sin, agus an "Stailciú" ón scoil a chuir sí tús leis i mí Lúnasa 2018 chun agóid a dhéanamh i gcoinne neamhghníomhaíochta an rialtais ar an athrú aeráide. Ó shin i leith, tá an feachtas "Fridays for Future" ag dul ó neart go neart agus tuairiscíodh i mí an Feabhra 2020 go ndearnadh stailceanna in 7,500 cathair ar fud 228 tír. In Éirinn, tá an feachtas 'Fridays for Futures' stiúrtha ag gréasán gníomhaithe meánscoile a eagraíonn stailceanna scoile rialta Dé hAoine in áiteanna éagsúla ar fud na tíre.

Eicea-Imní – Feictear go bhfuil níos mó imní agus dúlagar i measc daoine óga agus daoine fásta araon, a bhaineann lenár ngéarchéimeanna éiceolaíochta reatha maidir le caillteanas bithéagsúlachta, leis an athrú aeráide agus leis an truailliú. Ní féidir a shéanadh gur saincheisteanna móra iad seo a d'fhéadfadh a bheith thar a bheith

tromchúiseach. Tá sé tábhachtach a choimeád in aigne nach bhfuil aon duine amháin ann atá freagrach as fadhb gur fadhb dhomhanda í, cé go bhfuil sé ríthábhachtach go ndéanaimid go léir ár gcuid féin ina haghaidh, agus nach bhfuil sé de chúram air nó uirthi í a réiteach ina aonar nó ina haonar. Is é sin le rá, tá sé tábhachtach a aithint go gcaithfidh gach aon duine freagracht a ghlacadh as ár ngníomhartha agus as ár n-iompar ach go n-aithnímid freisin nach bhfuil ach fíorbheagán gnéithe den saol ann a bhfuil a bhfuiltear in ann a bheith go hiomlán cinnte fúthu nó a bhfuil smacht iomlán againn orthu. Tá bearta gur féidir linn go léir a dhéanamh chun cabhrú lenár gcomhshaoil. Is féidir linn oibriú i gcomhar le chéile, mar shampla, chun roghanna níos inbhuanaithe a dhéanamh, agus is féidir brú a chur, sinn uile, ar ghnólaigh móra agus ar an rialtas, chomh maith. Ba chóir scéalta nuachta dearfacha a roinnt, agus rath agus éachtaí a cheiliúradh, chun dul i ngleic leis an gcreidiúint sin nach bhfuil neart againn ar an fhadhb. D'fhéadfadh sé a bheith de chabhair freisin plé grúpa a dhéanamh agus na mothúcháin agus na hábhair imní seo a admháil agus tacaíocht a roinnt chun athléimneacht a fhorbairt i gcoinne bacainní nó neamhchinnteachtaí. Seachas a bheith ag díriú i gcónaí ar na fadhbanna, spreag daoine chun taithí dhearfach a bhaint as an dúlra, siúlóidí sa choillearnach nó cois farraige mar shampla, nó an t-éanbhreathnú, do phaiste glasraí féin a fhás nó rud eile amuigh faoin spéir a dhéanamh.

D'FHEACHTAS A BHUNÚ & TEIMPLÉAD DON PHLEAN GNÍOMHAÍOCHTA

Lean 7 gCéim na Scoileanna Glasa chun tú a threorú trí d'fheachtas:

- 01 Coiste na Scoileanna Glasa** – An bhfuil foireann láidir agat a stiúrfaidh an feachtas?
- 02 Athbhreithniú ar an Timpeallacht** – Déan suirbhé ar bhoscaí bruscair agus déan an méid plaistigh a tháirgtear i do scoil a ríomh ar feadh seachtaine. Beidh sé sin de chuidiú duit chun sprioc a leagan síos. Déan suirbhéanna a dháileadh amach ar dhaltaí, ar bhaill foirne agus ar thuismitheoirí maidir lena gcuid eolais agus iompair i leith earraí plaisteacha aonúsáide.
- 03 Plean Gníomhaíochta** – Bain úsáid as an teimpléad thíos chun do Plean Gníomhaíochta a shocrú – leag síos spriocanna S.I.I.Á.T.: Sonrach, Intomhaiste, Indéanta, Ábhartha agus Tráthúil.
- 04 Monatóireacht & Meastóireacht** – Déan measúnú rialta ar an dul chun cinn atá déanta agat, an bhfuil tú ar an mbóthar ceart? Más rud é nach bhfuil tú ag baint amach do chuid spriocanna, an bhfuil rud éigin ann gur féidir leat a dhéanamh ar bhealach difriúil chun iad a bhaint amach? B'fhéidir gur gá duit do chuid spriocanna a choigeartú beagán más rud é go raibh siad ró-uaimhianach ag tosach báire.
- 05 Obair Churaclaim** – Déan nasc idir d'fheachtas agus d'obair ranga i.e. an ealaín, an eolaíocht, an tíreolaíocht, an stair, OSPS.
- 06 Daoine a chur ar an eolas agus iad a bheith rannpháirteach** – Déan pobal na scoile uile a ghríosú trí lá gníomhaíochta feachtais, comórtais, tráth na gceist, fógraí agus gníomhaíochtaí spraiúla a eagrú. Déan an pobal i gcoitinne a spreagadh chun a bheith páirteach trí dhul i mbun oibrithe le grúpaí agus gnólachtaí áitiúla agus trí thuismitheoirí a choinneáil ar an eolas faoin bhfeachtas.
- 07 An Cód Glas** – Cum mana le haghaidh an fheachtais, cruthaigh póstaer leis an mana, nó cén fáth nach ndearfá buidéal ath-inúsáidte fiú agus an mana roghnaithe agus suaitheantas na scoile orthu fiú!

Tá acmhainní breise do scoileanna, lena n-áirítear póstaer agus cur i láthair PowerPoint, ar fáil ag:

www.greenschoolsireland.org/resources

SAOR Ó PHLÁISTEACH - PLEAN GNÍOMHAÍOCHTA (SAMPLA)

Ainm na Scoile: *Scoil Náisiúnta Samplach*

Comhordaitheoir na Scoileanna Glasa: *Bean Nic Shampla*

Cuimhnigh ar sprioc a roghnú atá S.I.I.Á.T.: Sonrach, Intomhaiste, Indéanta, Ábhartha agus Tráthúil.

Sprioc: *Tá sé mar sprioc ag Scoil Náisiúnta Samplach buidéal phlaisteacha a laghdú faoi 75 % idir an 1 Meán Fómhair agus an 26 Meitheamh. Is é ár n-inspreagadh chun an feachtas seo a dhéanamh ná an staitistic uafásach go mbeidh níos mó plaisteach ná iasc sna haigéin faoi 2050.*

Réiteach fadhbanna

Constaicí nó bacainní féideartha maidir le conas ár sprioc a bhaint amach:	Réitigh, roghanna agus bearta:
Lá i ndiaidh lae, tugann tuismitheoirí deochanna i mbuidéil plaisteacha do leanaí le haghaidh lóin.	Scríobhfaimid chuig tuismitheoirí chun ár n-aidhm agus ár imní i leith an chomhshaoil a chur in iúl dóibh. Cuirfimid rogha eile ar fáil trí scairdeáin uisce óil a chur sa scoil. Déanfaimid airgead a bhailiú le haghaidh buidéal scoile brandáilte ath-inúsáidte le bheith curtha leis an liosta leabhar scoile. Díreoimid aird ar an tionchar diúltach atá ag deochanna siúcra próiseáilte ar shláinte leanaí.

Plean Gníomhaíochta

Bearta le déanamh	Duine/grúpa freagrach	Fráma Ama	Dul chun cinn déanta
Labhair leis an bpríomhoide agus leis an bhfoireann faoinár bhfeachtas	Bean Nic Shampla	Faoi 10 Meán Fómhair	Bualadh leis an bpríomhoide ar an 6ú, d'aontaigh sí go dtacófar leis an bhfeachtas. Seisiún faisnéise déanta leis an bhfoireann am lóin ar an 7ú.
Cruthaigh póstaer chun an scoil a chur ar an eolas	Sarah agus Eoin ó Choiste na scoileanna Glasa	Faoi 15 Meán Fómhair	Críochnaithe agus curtha ina airde ar an 13 Meán Fómhair
Eagraigh lá seolta an fheachtais	Eagraithe ag Bean Nic Shampla, an Coiste agus Rang 6	1 Deireadh Fómhair	

